

HÉTFŐ

ELŐFIZETÉS
Egy negyedévre
2 korona

Telefon szám 503.
Hirdetések díja: megállapo-
dás szerint

Megjelenik minden hétfőn délelőtt

A szerkesztésért GALLOVICH KÁROLY felelős Lapfőigazgató: MOHOS AGOSTON.

Egyes szám
5 krajcar
(10 fillér)

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zrínyi-utca 2 szám 1. emelet
Sebesy-ház

III. évfolyam

ARAD, 1909. FEBRUÁR 1.

5. szám

Botránys állapotok az aradi autobus-vállalatnál. Szathmáry-basa működésben.

Fegyelmet! Fegyelmet!

Hát hiszen tudjuk: akinek hivatalt ad az Isten, annak ész is ad, mégis komoly szóvá tesszük ezuttal valakinek a működését, még pedig éppen abból a szempontból, vajjon a kapott, vagy igazabban talált hivatalhoz föl van-e szerelve az az ur a szükségességekkel.

Az ének Szathmáry Károlyról szól, a gépüzemek igazgatójáról, s megkezdjük mindjárt annak konstatálásával, hogy az az ur hihetetlenül kevesebb szaktudással rendelkezik, mint amennyire abban a zsiros állásban szüksége volna. S ez a kisebb baj, csaknem a legkisebb. Súlyosabb természetű az, hogy az üzemigazgatónak a leghalványabb sejtelve sincs arról: hogyan kell bánni a személyzettel, mi azokkal szemben a kötelessége s hogy mit kíván tőle az emberség, a méltányosság.

Hogy a napilapok nyomán kipattant az is, hogy a vállalat személyzete sztrájk előtt állt s ha az igazgató nem teljesíti memorandumban felállított követeléseiket, ez a sztrájk be is következett volna, utána jártunk a dolognak és sikerült olyan adatok birtokába jutnunk, amelyek fénykép-nél hűségesebben mutatják be Szathmáry Károly cégtárs-üzemigazgatót.

És a borzalomnak egy nemével gondoltunk arra, hogy ilyen ember áll egy városnak, egy nagyszabású vállalat élén. Hogyan virágozhatnék akkor ez a vállalat, hogyan remélhetné a város közönsége, hogy valaha egyetlen fillér hasznot hoz ez a vállalat! Nem, gyönyörnek ez tulsok volna s igazán boldogoknak kell éreznünk

magunkat, ha a ráfizetés csak mérsékelt számu, elviselhető ezresekben fog megnyilatkozni.

Az a mozaik, amelyet alább az igazgató szerepléséről adunk, mindenkit meggyőző bizonyára a fennebb hangoztatott igazságokról s lehetetlen, hogy szereplésének részleteit megismerve, bárki is más-ként gondolkozzék róla, mint mi, akik fölfuvalkodott, szakértelem és méltányosság híjában lévő, az üzemigazgatói állásra éppen nem méltó és alkalmas urnak hirdetjük őt.

De beszéljenek az esetek.

*

(Egy elbocsátás, meg egy ur.)

A direktor ur lényegére talán semmi sem olyan jellemző, mint egy motorvezető elbocsátásának körülményei. Ez két héttel ezelőtt történt, a következő épületes módon:

December 26-án megjelent a vasúti állomás Schillinger Andor, az autobus-vállalatnak pénztárnoka. Hogy egyébként kicsoda ő jelentéktelensége s merre van hazája, azt nem tudja senki emberfia. Bizonyos csak az, hogy legfőbb középiskolát végzett, ha ugyan végzett. Többet semmiestre, tehát minden, csak nem szakember.

Amint egy L. nevű motorvezető az állomásra berobogott, Schillinger ur megparancsolta neki, hogy egy perc múlva induljon. L. a parancsra kötelességszerűen azt felelte, hogy csengettessen le a kalauzzal, akkor elindul, addig a szabályrendelet tiltja az indulást.

Mit tett erre Schillinger ur? Óh nem a kalauznak szólott, hogy csengessen, hanem indulatosan megfenyegette L.-et, hogy ha nem indul rögtön, úgy tudja meg, hogy másnap már nincs a vállalatnál. A fenyegetés azonban nem hatott. A motorvezető, hivatkozva a törvény-

hatósági bizottság által jóváhagyott szabályrendelet 8-ik §-ának második bekezdésére. („A motorvezető a kocsit a jegyszedő lecsengetéseig meg nem indíthatja.”) nem indult el, hanem azt bátorkodott Schillinger urnak mondani, hogy ne rendelkezék vele, mert ehhez joga nincs, hanem rendelkezék az irodában.

És mi történt? Nem akarunk hosszadalmasak lenni. Az igazgató ur másnap maga elé citálta a motorvezetőt, s noha az bizonyosodott be, hogy L. egy szabályellenes parancsot nem teljesített, azon a címen, hogy a motorvezető nem engedelmeskedett főlebbvalójának a több gyermekes családapát, télvíz idején fölmondás nélkül elbocsátotta s ráadásul — mert ez el nem maradhat — egy korona pénzbürtóval sújtotta.

Indokolásában Szathmáry ur a többek között azt is állítja, hogy a pénztárnok forgalmi szolgálatot teljesített s azért a sofőrnek föltétlenül engedelmeskednie kellett volna neki.

Hát erre csupán az a megjegyzésünk, hogy a város polgármestere haladéktalanul rendeljen el vizsgálatot a dologban, és egyszerűen akaszson fegyelmet Szathmáry ur nyakába, aki egy minden szakértelem nélkül való gyerekméretű rendel ki forgalmi szolgálatra, s ilyen módon végzetes balesetek előidézője lehet. Mert tegyük föl, hogy a motorvezető, Schillinger ur parancsára tényleg lecsengetés nélkül megindul, még pedig abban a pillanatban, amikor valaki föl akar szállani; tegyük föl azután azt is, hogy az illetőt baleset éri, vajjon ki a felelős vég-eredményében azért. Bizonyára az igazgató ur, aki volt olyan könnyelmű, hogy a legelemibb ismereteknek is híjában lévő pénztárnokot forgalmi szolgálatra rendelte ki.

De fegyelmet érdemel Szathmáry ur egyé-
bért is. Nevezetesen azért, mert visszaélve hatalmával, hasznos embereket ok nélkül elbocsátja a vállalat szolgálatából, s ezzel kétségkívül a vállalatnak árt.

De van tovább is.

WEINBERGER FERENCZ elsőrendű ék-
szerész, nagy
óra-raktára **ARAD** Andrassy-tér,
Központ-szálló
mellett.

Telefon 162.

Telefon 162.

Reusz Mór és Fia

Porosz kőszén, kokszt és faszén telepe

ARAD, Boros Béni-tér 12.

Telefon 162.

A fűtési időny beálltával van szerencsénk ajánlani **legjobb minőségű**

Porosz salon fűtőszén.

Porosz légszesz pirszenet

Vasaláshoz rostált darabos

Bükk faszén

jutányos árban házhoz szállítva

Kiváló tisztelettel

675

Reusz Mór és fia.

Mi történt az éjjel?

Semmi. Csupán kiderült, hogy a Nap nevű égitest teljesen fölösleges, mert a

Benoid gázvilágítás

teljesen pótolja. A Benoid-gáz nemcsak a egiesőbb, hanem

Fényt, Hőt, Erőt

mindenütt alkalmazható.

Díjtalan felvilágosítást ad

Magyar Benoid-gáz R.-t. Arad.

Telefon 561.

Budapest, Andrassy-ut 17.

Telefon 28-60.

DICK SAMU

órás- és látszerész

Arad, Andrassy-tér és Weitzer J.-u. sarkán

Elad és javít mindennemű **órákat** kö-
évi jótállás mellett, a legolcsóbb áron.

Raktáron tart mindennemű színházi látszó-
veket a legkülönbözőbb kiállításban, legfino-
mabb lorgnott orrcsipesz és szemüvegek, arany-
ezüst, nickel és tekenősbéka csontkeretekben,
legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor-
must és szesz mérőre, továbbá mindenféle hő-
mérők mindennemű kivitelben. 768

Szemüvegek és orrcsipesz
orvosi rendelést szerinti azonnal készíttetnek.

Telefon 517.

Polgári iskolai magánvizsgákra leg-
alkalmasabb

Vaszkó-Gillányi vezérkönyv

Tartalma a polgári iskola 4. osztályának
tananyaga.

Kaphat 8 koronáért

Ingusz I. és Fia

könyv- és papírkereskedésében Arad.

Városi és megyei telefon 324. szám.

Itt van a tél!

Fa-szükségletét a legjutányosabban
szerzi be

NACHT VIKTOR

fatelepe

Arad, Nagyvárad-ut 2a.

Bükk, cser, gyertyán és
tölgy hasábfá, valamint do-
rong tűzifa

Hasábfán 26 koronától feljebb.
Dorongfa 28 " " lejjebb.

Vaggonrakományonkinti megren-
delések úgy tűzifa, mint ká-
dár dongafára elfogadtatnak
Arad, Petőfi-uica 8. szám.

Meghívás.

Az 1898. XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Arad-Gáj kül-
városi munkás-hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1909. évi február hó
14 én d. u. 1 órakor, a községi iskola épületében tartja meg

IX-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 4 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1907. évi december hó 31 én a tagok száma 703, üzletrészeinek száma pedig 2074 volt; az 1908-ik év folyamán belépett 90 tag 266 üzletrésszel, kilépett
77 tag 213 üzletrésszel. Az 1908-ik év végén volt 716 tag 2127 ü. r.
A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.
Kelt Arad-Gáj, 1909. január hó 31.

Az igazgatóság.

ARAD-GÁJ külvárosi munkás hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

VAGYON.

mérleg-számlája 1908. december hó 31-én.

TEHER.

	K.	F.	K.	F.		K.	F.	K.	F.
1. Pénztári készlet	—	—	2199	74	1. Befizetett üzletrészek	—	—	62131	80
2. Váltó kölesönök	—	—	76278	—	2. Takarékbetétek	—	—	62088	17
3. Kötvény kölesönök	—	—	63945	01	3. Tartalékalap	—	—	9638	52
4. Külön jelzős kölesön	—	—	—	911	4. Központi hitel	—	—	10206	76
5. Központi üzletrész	—	—	—	3400	5. Központi külön hitel	—	—	911	07
6. Központi betét	—	—	—	5773	6. Átmeneti kamat	—	—	4000	—
				22	7. Nyereség	—	—	3530	72
				152507				152507	04

Arad-Gáj, 1908. december 31.

A z i g a z g a t ó s á g:

Gyömbér Péter s. k.,
pénztáros.Szikra Lénárt s. k.,
ig. elnök.Nagy János s. k.,
könyvelő.

Fericsán Döme s. k., Kiss János s. k., Osztain Mihály s. k., Kasity Mladen s. k., Ménesi András s. k., Polyák András s. k., Viday Márton s. k.
Jelen mérleg számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőknak, a törvény és alapszabályok értel-
mében készültnek találtuk.

Kelt Arad-Gáj, 1908. december hó 31.

A f e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g:

Farkas Áron s. k.,

Herl Imre s. k.,

Antal Benő s. k.,
f. ü. b. elnök.

Zabó Vazul s. k.,

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XIX-ik rendes közgyűlését

1909. évi február hó 14-én d. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 80. §-a értelmében felügyelő bizottság választása.
3. A részvényesek netáni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézetinél **Makón, Pécskán, és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1909. január 26-án.

798

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság.

Meghívó.

Az Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság

1909. évi február hó 7-ik napján délelőtt 11 órakor a társaság irodahelyiségében

40-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. e. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó a közgyűlés határozatképességének megállapítása és jegyzőkönyvvezető kirendelése. 711
2. Három részvényes megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének és a zármérlegnek, valamint a veszteség és nyereség számláinak felolvasása.
4. Határozathozatal a számadások jóváhagyása, az üzleti nyereség hováfordítása és a felmentés megadása tárgyában.
5. Három felügyelő bizottsági tag választása három évre és tiszteletdíjuknak megállapítása hivataloskodásuk idejének tartamára.
6. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 11, 13, 20, 24, 28, 30, 42 és 43 §§-ainak megváltoztatása és az összes §§-ok újraszövegezése tárgyában.

Azon szavazatra jogosult részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felhivatnak, hogy részvényeiket legkésőbb **folyó évi február hó 5-ik napjáig** a társaság pénztáránál tétvény ellenében letenni sziveskedjenek.

Arad, 1909. évi január hó 24-én.

Kintzig János,
igazgatósági elnök.

Aradi Széchenyi-gőzmalom Részvénytársaság.

Vagyon. Mérleg-számla 1908. december hó 31-én. Teher.

	Korona	fil.	Korona	fil.		Korona	fil.	Korona	fil.
Telek számla			50000		Részvénytőke számla			576400	
Épület számla			401219	38	Elfogadványok számla			1632000	
Gép számla			169939	80	Hitelezők számla			247692	73
Malomberendezési számla			166741	76	Óvadék számla			95602	10
Villanyvilágítási számla			4000		Osztalék számla			1158	
Üzletiszerek számla			1000		Munkássegélyző-alap számla			1004	50
Tűzbiztosítási számla					Tartalékalap kétes követelésekre			30000	
az érvényben levő kötvények értéke			24379	79	Nyereség tartalékalap számla			60000	
Értékpapír számla			4732	11	Értékesítési tartalékalap számla	265000			
Őrlemény és buza számla			1525161	97	hozzáadva ezidei átutalásért	55000		320000	
Pénztár számla			56091	97	Tartalékalap számla			336606	
Adósok számla			1012431	61	Tart.-alap tisztviselők végkielégítésére			23705	
Szén számla			5999	30	1907. évi nyereség elővitel	10062	41		
Zsák számla			21881	90	Ez évi tiszta nyereség	109348	85	119411	26
			3443579	59				3443579	59

Arad, 1908. december hó 31-én.

Ifj. Tenner Lajos s. k.,
ügyvezető igazgató.

Fränkel Vilmos s. k.,
cégvezető irodafőnök.

Az igazgatóság :

Kintzig János, s. k.,
elnök.

Kintzig Géza, s. k.,

Gutzjahr Mihály, s. k.,

Wadowsky Gusztáv, s. k.,

Walder Gyula s. k.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel tételtől tételre megvizsgáltuk és mindent rendben találtunk.

Arad, 1909. január hó 16-án.

A felügyelő bizottság :

Lacza Endre, s. k.,
f. biz. tag.

Nattland Bernát, s. k.,
elnök.

Hász Kálmán, s. k.,
f. biz.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy az „Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság” ügykezelését és könyvelését törvényes feladatunknak és ellenőrzési kötelességünknek megfelelően, a múlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és mindenkor a legnagyobb rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1908. évi zárszámadást a fő- és mellékkönyvekkel, valamint a tényleges készlettel teljesen megegyezőnek találtuk és jelentjük, hogy a mérleg a kereskedelmi törvény és a társasági alapszabályok rendelkezései szerint készült el.

Mindezeknél fogva hozzájárulunk az igazgatóságnak a kimutatott 109348 korona 85 fillér lefolyt évi tiszta haszon, ugyasziú-tén a 10062 korona 41 fillér 1907-ik évi nyereség-áthozat hováfordítása iránti előterjesztéséhez.

Kérjük a t. Közgyűlést, hogy ugy az igazgatóságnak, mint nekünk a szokásos felmentvényt megadni méltóztatásának és midőn végül megbízatásunk lejártával hálás köszönetünket fejezzük ki a t. Közgyűlésnek az irányunkban tanúsított megtisztelő bizalomért, maradunk
Arad, 1909. január hó 16-án.

Teljes tisztelettel

A felügyelő-bizottság:

Lacza Endre s. k.,
f. biz. tag.

Nattland Bernát s. k.,
elnök.

Hász Kálmán s. k.,
f. biz. tag.